

Łódź, dnia 28 grudnia 2024 roku

Recenzja osiągnięć artystycznych i dorobku naukowego dra Bartłomieja Błaszczyńskiego w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego sztuki w dyscyplinie sztuki filmowe i teatralne. Osiągnięcie zgłoszone jako podstawa do nadania stopnia: **reżyseria utworów audiowizualnych z tematycznym motywem przewodnim - „Kamienie”, „Staś i Zła Noga”, „Funeralia”, „What the hell?!”.**

Ocena dorobku artystycznego.

Autoreferat dra Bartłomieja Błaszczyńskiego to rozbudowany opis dokonań w obszarze praktyk aktorskich, reżyserskich, dramaturgicznych i scenopisarskich, a także działań z zakresu prac badawczych i pedagogiki artystycznej. Pozwala on prześledzić złożoną drogę twórczą, której początkiem były ukończone w roku 2012 studia na Wydziale Aktorskim Szkoły Filmowej w Łodzi, a kontynuacją wieloletnia praca w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, w którym na przestrzeni ponad 10 lat autor stworzył wiele docenionych przez krytyków i publiczność ról aktorskich, a także z dużym sukcesem rozpoczął pracę reżyserką. Ważnym momentem na ścieżce kariery zawodowej dra Bartłomieja Błaszczyńskiego było podjęcie studiów reżyserskich w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pan dr Bartłomiej Błaszczyński w latach 2014 – 2019 związany był ze Szkołą Aktorską Teatru Śląskiego. W 2019 roku rozpoczął pracę pedagogiczną, a o od 2020 roku jest adiunktem na Wydziale Teatru Tańca w Bytomiu (wydział zamiejscowy Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie).

Przedstawiony w autoreferacie bogaty i różnorodny dorobek twórczy świadczy o byciu w ciągłym ruchu i poszukiwaniu przez autora nowych inspiracji, doświadczeń i wyzwania artystycznych. To proces, w którym świadoma i aktywna praca służy zdobywaniu nowych narzędzi realizacyjnych i produkcyjnych niezbędnych dla tworzenia szczerych i osobistych narracji filmowych i teatralnych. Pan dr Bartłomiej Błaszczyński znalazł wiele dróg samorealizacji twórczej poza aktorstwem. Czynnym i spełnionym aktorem jest nadal, ale Jego zainteresowania ukierunkowane są także na tworzenie takiej przestrzeni pracy, która pozwala mieć

Ocena dzieła wskazanego jako podstawa do otrzymania stopnia

Dzieło wskazane jako podstawa do otrzymania stopnia to reżyseria utworów audiowizualnych z tematycznym motywem przewodnim - „Kamienie”, „Staś i Zła Noga”, „Funeralia”, „What the hell?!”. Ocenie podlega kilka dzieł reżyserskich, które autor referatu określa następującymi słowami: *To utwory, z którymi mam niemal osobistą relację, ponadto są „krokami milowymi” mojej drogi zawodowej. Pomagały mi obierać kurs rozwoju artystycznego i przypieczętowały to kim jestem dzisiaj.* Wybór, jakiego dokonał dr Bartłomiej Błaszczński, świadczy o szczególnej, formacyjnej roli wskazanych utworów w Jego drodze artystycznej.

Spektakl „Kamienie” realizowany według adaptacji głośnego tekstu Grażyny Jagielskiej pt. „Miłość z kamienia” miał premierę 6 listopada 2015 roku w Teatrze Śląskim w Katowicach, gdzie powstał w ramach inicjatywy aktorskiej. Próby do spektaklu autor referatu określa jako jedno z najważniejszych zawodowych wydarzeń życia, dzięki któremu zyskał poczucie sprawczości i szansę tworzenia całego przedstawionego świata. Swoje pierwsze doświadczenie reżyserskie autor porównuje do stanu narkotycznego odurzenia, w którym radości twórczej towarzyszyła próba przepracowania osobistych lęków związanych z trwającą od 2014 roku wojną w Donbasie, a także refleksja nad toksycznymi relacjami rodzinnymi wynikającymi z nadmiernego zaangażowania w pracę zawodową.

Spektakl „Kamienie” okazał się sukcesem, który umożliwił autorowi realizację kolejnej premiery z dużo lepszym zapleczem produkcyjno-finansowym. Tak powstał spektakl „Przygody Stasia i Złej Nogi” zrealizowany według adaptacji komiksu Tomasza Grzędzieli autorstwa Katarzyny Błaszczńskiej. Spektakl podejmuje problem doświadczenia dorastania osoby z niepełnosprawnością, która rekompensowana jest nieograniczoną dziecięcą wyobraźnią. To kolejny etap rozwoju reżyserskiego dra Bartłomieja Błaszczńskiego, który pozwolił mu zdobyć nowe narzędzia z zakresu dramaturgii, reżyserii i inscenizacji w zakresie konstruowania scen, pracy z rytmem, pracy z aktorem i emocjami. Spektakl zdobył wiele istotnych nagród teatralnych, m.in. Grand Prix na festiwalu Mała Boska Komedia w Krakowie, drugą nagrodę na XVIII Festiwalu Prapremier 2019 w Bydgoszczy, nagrodę jury dziecięcego za najlepsze przedstawienie na IV Festiwalu Małych Prapremier 2019 w Wałbrzychu i co najważniejsze stał się dla autora impulsem do dalszej pracy reżyserskiej oraz podjęcia studiów reżyserskich. W ich efekcie powstało trzecie złożone w postępowaniu dzieło - etiuda filmowa „Funeralia” będąca ćwiczeniem adaptacyjnym tworzonym na podstawie analizy „Zamku” F. Kafki jako tekstu źródłowego. Kluczem do realizacji adaptacji filmowej był dla autora znalezienie irracjonalnej sytuacji nawiązującej do konkursu kopania grobów praktykowanego od kilku lat w Nowosybirsku w Rosji. Praca nad filmem stała się procesem badania relacji między śmiercią i śmiechem, sprawdzania granicy, poza którą przyjęta strategia twórcza i forma narracji jest nieczytelna lub pozbawiona sensu.

wpływ na całość realizowanego dzieła. Dorobek artystyczny dra Bartłomieja Błaszczynskiego jest w istocie drogą ku podmiotowości i sprawczości artystycznej, na którą składają się m.in.

- wieloletnia praca etatowa w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, stworzenie ponad 40 ról teatralnych tworzonych we współpracy z wieloma wybitnymi reżyserami, m.in. Janem Klatą, Agatą Dudą Gracz, Mają Kleczewską, Jackiem Głombem, Ewelina Marciniak, Remigiuszem Brzykiem
- stworzenie ponad 30 ról filmowych i ról audialnych
- reżyseria czytań performatywnych i słuchowisk
- reżyseria docenionych na festiwalach spektakli teatralnych
- reżyseria obecnych i dobrze ocenionych na festiwalach dzieł filmowych
- prace badawcze i publikacje oraz obecność na konferencjach naukowych, m.in. IEEE VR w Atlancie, jako współ-autor publikacji „glossoVR - voice emission and public speech training system” w roku 2020, konferencja Filozofikon, Uniwersytet Śląski w Katowicach, wykład pt. „Praca aktora teatralnego nad kreacją roli postaci nadprzyrodzonej” w 2021 roku, IEEE VR w Atlancie, jako współ-autor publikacji „Towards Multimodal VR Trainer of Voice Emission and Public Speaking -Work-in-Progress” w 2023 roku
- współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez działanie m.in. z Fundacją Iskierka (na rzecz dzieci z chorobą nowotworową) - wizyta na oddziałach onkologicznych w ramach projektu „Staś i jego zła noga” , realizację filmu „Zwiastowanie” zrealizowany wraz z Markiem Jelonkiem i wychowankami Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże w Mikołowie, stworzenie podcastu popularyzującego literaturę i czytelnictwo „Książcast” wyprodukowanego przez Instytut im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach
- pracę pedagogiczną realizowaną w latach 2014-2019 w Szkole Aktorskiej Teatru Śląskiego w ramach przedmiotów Proza, Sceny Współczesne oraz autorskich przedmiotów łączących kompetencje aktorsko-rytmiczno-ruchowe jak logorytmika, czy somaestetyka, następnie od 2019 roku na Wydziale Teatru Tańca w Bytomiu w ramach przedmiotów Podstawy Gry Aktorskiej, Proza, Sceny i Wiersz, Warsztat Pracy z Kamerą i Reżyserem w ramach Laboratorium Inspiracji i Innowacji Twórczych.

Wysoką wartość artystyczną wskazanego dorobku Pana dra Bartłomieja Błaszczynskiego potwierdzają liczne prezentacje na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach filmowych i teatralnych oraz zdobyte na nich nagrody i wyróżnienia.

W roku 2022 dr Bartłomiej Błaszczński wyreżyserował w Teatrze Śląskim w Katowicach oparty na autorskim scenariuszu spektakl „WHAT THE HAIL?!” inspirowany historią żyjącego w latach 1914-1974 Mikołaja Beljunga, szpiega Armii Krajowej pochodzenia francusko-węgierskiego. Praca reżyserska nad własnym tekstem będącym rekonstrukcją życiorysu szpiega działającego dla AK od 1941 roku przy wykorzystaniu różnych aktywności zawodowych i fałszywych tożsamości jest zwieńczeniem dotychczasowej drogi twórczej ukierunkowanej na tworzenie teatru autorskiego.

Przywołane powyżej dzieła przedstawione w postępowaniu łączy w moim poczuciu odważna, świadoma i konsekwentna praca w poszukiwaniu autorskiego języka służącego budowaniu osobistych i ważnych społecznie narracji teatralnych i filmowych oraz tworzenie możliwości, aby narracje te były słyszane i zauważone przez publiczność. To w moim poczuciu najistotniejszy dla oceny dorobku motyw łączy przedstawione utwory, nie zaś wskazany przez autora motyw tematyczny - topos śmierci, który opisany jest szeroko, lecz w moim odczuciu dość powierzchownie przy wykorzystaniu dużej ilości cytatów świadczących o znajomości problematyki, lecz nie zawsze poddanych pogłębionej analizie.

Konkluzja

Z dużym zainteresowaniem zapoznałem się z całym materiałem złożonym przez dra Bartłomieja Błaszczńskiego w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Pozwoliło mi to nie tylko poznać Jego metody pracy i inspiracje, ale przede wszystkim prześledzić fascynującą, świadomą i naznaczoną trudnymi decyzjami drogę artystyczną. Bartłomiej Błaszczński uczestniczył w eksperymencie, jakim było zaproszenie mnie do pracy pedagogicznej na Wydziale Aktorskim PWSFTviT tuż po zakończeniu studiów. W kilku momentach towarzyszyłem Bartkowi na początku Jego drogi artystycznej. Z tej perspektywy jeszcze bardziej doceniam Jego pracę, talent i determinację w dążeniu do realizacji marzeń i artystycznych celów.

Przedstawiony w postępowaniu dorobek artystyczny i naukowy oraz dzieła – reżyseria utworów audiowizualnych „Kamienie”, „Staś i Zła Noga”, „Funeralia”, „What the heil?!” stanowią w mojej opinii istotny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuki filmowe i teatralne. Popieram wniosek o nadanie Panu dr Bartłomiejowi Błaszczńskiemu stopnia doktora habilitowanego. Kandydat spełnia wymagania określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

dr hab. Marcin Brzozowski
PWSFTviT w Łodzi

